

Declarația rețelei tinerilor "Iubește-ți râul!"

Noi, circa 400 de tineri, reuniți în rețeaua națională a tinerilor "Iubește-ți râul!", care am participat la o serie de acțiuni civice, organizate în 2012-2014 pentru informarea și conștientizarea populației despre problemele ce afectează și distrug râurile Republicii Moldova, cum ar fi: prima expediție a tinerilor pe râul Bîc, Forumul Tinerilor din bazinul r. Bîc și Festivalul Tinerilor "Iubește-ți râul!", o serie de flash-mob-uri și o serie de campanii de salubritate ale râurilor din Moldova, și numeroase activități de monitorizare a calității apelor din râuri, în urma acestor activități am identificat următoarele probleme, care grav afectează râurile noastre, clasificate în: probleme care duc la poluarea apelor din râuri și care contribuie la dispariția râurilor.

Dintre problemele identificate de noi, cele care contribuie la poluarea apelor din râuri sunt:

- Deversări ale apelor uzate neepurate de la agenții economici, sectorul locativ, direct în râuri, pe soluri sau în sisteme de evacuare ale apelor pluviale
- Gunoști neautorizate, amplasate în zone de protecție ale râurilor, sau deseori chiar pe malurile râurilor
- Lipsa de stații de pre-epurare ale apelor uzate la agenții economici
- Absența sistemelor de canalizare și a stațiilor de epurare al apelor uzate, în localitățile cu sisteme de aprovizionare cu apă, create în ultimii 10-15 ani

Dintre problemele depistate de noi, cele care contribuie la dispariția râurilor sunt:

- Multitudinea de baraje și iazuri artificiale create pe cursurile râurilor
- Captarea necontrolată a izvoarelor în scopuri de a aproviziona localitățile cu apă potabilă
- Nerespectarea zonei de protecție a râurilor (practicarea agriculturii până în malurile râurilor), lipsa fâșiilor de protecție pe cursurile de apă

Dintre problemele depistate de noi, cele de ordin instituțional, care contribuie la poluarea râurilor sunt:

- Controlul superficial/defectuos al instituțiilor abilitate de stat cu privire la respectarea legislației de mediu
- Absența monitoringului calității și cantității apelor din râuri pe toate râurile mici din țară (în afară de o stație pe r. Bîc și o stație pe r. Răut)

Ținem să menționăm autorităților publice locale și organelor competente pentru receptivitate, informare și susținere în organizarea activităților menționate mai sus.

Pentru îmbunătățirea situației în domeniul administrării resurselor de apă în Moldova, noi propunem următoarele:

- Să se aplice calcularea prejudiciului cauzat mediului pentru fiecare încălcare depistată a legislației de mediu provocată de persoanele fizice și juridice, în mod special a celor, care deversează apele uzate neepurate, direct în râuri sau în sisteme de evacuare ale apelor pluviale.
- Construcția prioritară a sistemelor de sanitație (canalizare și stații de epurare) pentru localitățile, unde deja există sisteme de aprovizionare cu apă, iar pentru cele planificate, construcția sistemelor de aprovizionare cu apă, simultan cu cele de sanitație. Pentru localitățile urbane există necesitatea construcției stațiilor de epurare funcționale, iar pentru localitățile cu un număr mai mic de locuitori, de promovat alte soluții de epurare ale apelor uzate precum: zonele umede construite, haznale impermeabile pentru edificii publice și fiecare gospodărie individuală impuse prin legislație, alte soluții relevante.
- Evaluarea eficienței activității inspectorilor ecologici de către o Comisie mixtă formată din reprezentanți ai Guvernului, Parlamentului și societății civile.
- Reformarea Inspectoratului Ecologic de Stat și crearea Agenției de Mediu și a Gărzii de Mediu.
- Respectarea debitului salubru al apelor pe toate râurile din R. Moldova
- Condiționarea derulării activității ulterioare a agenților economici care desfășoară activități cu un potențial impact asupra mediului, prin construcția stațiilor de pre-epurare ale apelor uzate (de exemplu: fabrici de conserve, fabrici de cosmetice, fabrici de producere al alcoolului, spălătorii auto, etc.)
- Implementarea cât mai urgentă a Strategiei privind managementul deșeurilor
- Terenurile adiacente râurilor în limitele localităților să fie repartizate agenților economici sau persoanelor fizice, pentru a le îngriji și a preveni poluarea râurilor cu deșeuri
- Reabilitarea zonelor riverane de protecție prin plantarea anuală a arborilor, de exemplu în perioada campaniei naționale de plantare desfășurată anual în perioada 15 octombrie – 15 noiembrie
- De urgență, să fie elaborat și adoptat regulamentul privind modul de utilizare al izvoarelor

Reieșind din cele expuse anterior, solicităm Parlamentului Republicii Moldova să ia sub Control Parlamentar aspectele legate de protecția și utilizarea râurilor din Moldova.

Consiliul Tinerilor "Iubește-ți râul!"

15 iulie 2014

mun. Chișinău